

Sygn. akt V Ca 729/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Marzanna Góral
Sędziowie:	SO Ewa Cylc (spr.) SO Bożena Miśkowiec
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Misiejuk

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)w W.

przeciwko (...) Spółce z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 4 października 2011 r., sygn. akt II C 10/11

1. oddala apelację;
2. zasądza od (...) Spółki z o.o.w W.na rzecz (...)w W.kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 729/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 października 2011 r Sąd Rejonowy (...)zasądził od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.na rzecz (...)w W.10406,40zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 września 2007 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2938 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 12417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie powyższe zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i wywody Sądu I instancji:

Celem działania (...) jest ochrona praw i zabezpieczenie interesów mieszkańców (...) w W. oraz ich rodzin w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. (...) zajmuje ok 2,5 ha powierzchni, jest ogrodzone, znajduje się w obrębie ulic (...), (...), (...) w W. i obejmuje budynki ośmiu wspólnot mieszkaniowych - łącznie ok. 900 lokali - oraz tereny wspólne stanowiące współwłasność członków tych wspólnot łącznie z wielopoziomowym parkingiem. Od początku swego istnienia funkcjonowało jako osiedle chronione.

W 2007 roku zarząd (...) podjął decyzję o zmianie firmy ((...) Spółka z o.o.), która świadczyła dotychczas usługi ochrony na rzecz mieszkańców osiedla). Spośród kilku podmiotów, które w ramach konkursu ofertowego złożyły oferty, wybrano (...) Spółkę z o.o, która zaoferowała najniższą stawkę i wyraziła gotowość bezpośredniego przejścia ochrony obiektu od (...) Spółki z o.o. Zarząd (...) był zadowolony z pracy kilku pracowników ochrony, którzy mimo zmieniających się firm ochroniarskich od dłuższego czasu pracowali w osiedlu. Nie uzależniał jednak zawarcia umowy z (...) Spółką z o.o. od zatrudnienia przez nią dotychczasowych agentów ochrony.

W kwietniu 2007 roku (...) (zleceniodawca) zawarło z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością oraz (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (zleceniobiorcy) umowę o wykonywanie usług ochrony w formie bezpośredniej ochrony fizycznej osiedla. Zgodnie z postanowieniem § 2 umowy ochrona obiektu czyli ogrodzonego terenu wspólnego osiedla wraz ze wszystkimi budynkami i urządzeniami miała być wykonywana według zasad określonych w umowie i instrukcji ochrony obiektu, która określała cele, zadania i sposoby realizacji ochrony wraz ze schematem struktury organizacyjnej służb ochrony, wykazem stanowisk ochrony, tabelą posterunków i patroli, stanowiąc integralną część umowy (§ 1 i § 2 umowy o wykonanie usług ochrony). Ze strony zleceniobiorców za realizację umowy miała odpowiadać (...) Spółka z o.o., która zgodnie z § 7 przejęła wyłączną odpowiedzialność za jej wykonanie, natomiast (...) Spółka z o.o. miała zapewnić jedynie obsadę ochrony fizycznej. Sposób ochrony obiektu został sprecyzowany w § 2 ust. 4 umowy i stanowiącej jej integralną część instrukcji obsługi. Polegał na kontroli wjazdów i wyjazdów samochodów na teren osiedla przez służby ochrony na posterunkach zlokalizowanych przy bramach wjazdowej i wyjazdowej, ponieważ mieszkańcy osiedla nie dysponowali pilotami do bram. Wejście dla pieszych na teren osiedla następowało przez furtki z domofonami. Rolą służb ochrony było wpuszczanie osób odwiedzających mieszkańców osiedla, które dysponowały odpowiednimi przepustkami. Ponadto ochrona obiektu miała zapewnić patrolowanie terenu przez zmotoryzowane grupy interwencyjne co najmniej dwa razy w ciągu doby oraz przekazywać administratorowi osiedla przynajmniej raz w tygodniu raporty zawierające informacje o zaobserwowanych nieprawidłowościach, wykroczeniach i przestępstwach oraz stanie technicznym urządzeń. Zleceniobiorcy zobowiązali się w § 5 umowy do wykonania czynności ochrony przy pomocy pracowników ochrony przeszkolonych w zakresie metod i sposobów prowadzenia ochrony w przedziale wiekowym od 20 do 55 lat, legitymujących się zaświadczeniem o niekaralności. Umowa wymagała jednolitego umundurowania, wyposażenia agenta ochrony w kieszonkowe przyciski napadowe, bezprzewodowe środki łączności pozwalające na kontakt między agentami ochrony, a także system dokumentujący dokonywane obchody obiektu. Obowiązki pracowników ochrony zostały uregulowane w § 5 ust. 4 umowy o wykonanie usług ochrony i polegały m.in. na przebywaniu w miejscu pełnienia ochrony w wyznaczonym czasie, opuszczaniu posterunku po przekazaniu go zmiennikowi, reagowaniu z najwyższą starannością w przypadku powstania zagrożeń, sprawowaniu nadzoru nad ruchem osobowym i samochodowym, prowadzeniu systematycznych i nieregularnych obchodów obiektu, niezwłocznym powiadamianiu określonych osób o sytuacjach nadzwyczajnych. Pełnienie czynności ochrony przez pracownika nie mogło przekroczyć jednorazowo 24 godzin i nie mogło być przedłużone bez wiedzy i zgody administratora osiedla - § 5 ust. 4 umowy o wykonanie usług ochrony. Umowa o świadczenie usług ochrony została zawarta na czas nieokreślony począwszy od dnia 27 kwietnia 2007 roku, a więc od dnia, w którym (...) Spółka z o.o. miała przejąć ochronę (...). Według § 17 ust. 2 umowy zleceniodawca miał prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku rażącego niewykonywania przez zleceniobiorców obowiązków wynikających z umowy. Wynagrodzenie należne zleceniobiorcy ustalono jako iloczyn sumy godzin przepracowanych przez wszystkich agentów i stawki 9,03 zł brutto za godzinę pracy agenta - § 8 umowy. W dniu 27 kwietnia 2007 roku miało nastąpić przekazanie ochrony (...) przez (...) Spółkę z o.o., która dotychczas świadczyła usługi ochrony, (...) Spółce z o.o. Ze strony (...) za przekazanie ochrony był odpowiedzialny administrator R. W. (zeznania świadka R. W. k. 112). Ze strony zleceniobiorców w przejściu obowiązków w zakresie ochrony osiedla uczestniczyli: S. Z., P. W., W. B. i S. O., który był głównym koordynatorem przejścia obiektu ze strony (...) Spółki z

o.o.Załoga pracowników ochrony zatrudniona dotychczas przez (...)Spółkę zo.o. miała zostać przejęta przez (...) Spółkę z o.o.Agenci ochrony odmówili jednak świadczenia pracy na rzecz tej spółki, ponieważ w umowach, na podstawie których mieli zostać zatrudnieni, nie sprecyzowano wysokości wynagrodzenia . S. Z.usiłował ich przekonać, aby objęli posterunki, tłumacząc, że na pewno ktoś w imieniu firmy (...)skontaktuje się z nimi i doprecyzuje warunki zatrudnienia .Pracownicy ochrony nie zgodzili się na takie rozwiązanie i zaczęli schodzić z posterunków. O zaistniałej sytuacji S. Z.poinformował administratora osiedla R. W., który zasugerował, aby (...) Spółka z o.o.sprowadziła własnych pracowników ochrony. S. Z.dzwonił do agentów ochrony zatrudnionych u pozwanej, jednak z uwagi na zbliżający się weekend nie był w stanie zebrać dostatecznej liczby osób Poinformował administratora osiedla, że zapewnienie pełnego składu osobowego ochrony nie będzie możliwe w ciągu kilku dni z uwagi na zbliżający się długi weekend. W tym czasie nieobsadzone posterunki na terenie osiedla objęli W. B.i P. W., którzy wprawdzie mają licencję agentów ochrony, ale w pozwanej Spółce zatrudnieni byli wówczas na innych stanowiskach. W związku z nieobsadzeniem wszystkich posterunków, co powodowało utrudnienia w funkcjonowaniu osiedla, R. W.skontaktował się z sześcioma spośród ośmiu członków zarządu (...), od których uzyskał upoważnienie do wypowiedzenia umowy zawartej z (...) Spółką z o.o.Działając w imieniu zarządu(...)w piśmie z dnia 27 kwietnia 2007 roku wypowiedział umowę o świadczenie usług ochrony, powołując się na rażące niewykonywanie obowiązków przez zleceniobiorcę tj. niezapewnienie pełnego składu osobowego ochrony w chwili przekazania obiektu .Następnie administrator osiedla podjął próby znalezienia innej firmy, która podjęłaby się ochrony osiedla. (...) Spółka z o.o.była w stanie niezwłocznie przejąć ochronę obiektu, ale za wyższe stawki niż wynegocjowane w umowie z (...) Spółką z o.o., tj. 11,59 zł brutto za godzinę pracy jednego agenta ochrony. Wyższe stawki uzasadniano koniecznością pozyskania pracowników, ponieważ nie wszyscy z dotychczasowego składu załogi byli zdecydowani na kontynuowanie współpracy (zeznania świadka R. W.k.112). Ze względu na to, że funkcjonowanie osiedla bez ochrony było niemożliwe jeszcze w tym samym dniu tj. 27 kwietnia 2007 roku powodowe (...)zawarło umowę o wykonywanie usług ochrony z (...) Spółką z o.o.na okres od 27 kwietnia do 31 maja 2007 roku. Z tytułu świadczonych usług obejmujących 4065 godzin pracy agentów ochrony zleceniobiorca wystawił fakturę VAT na kwotę 47171,30 zł i fakturę korygującą na kwotę 57,95 zł. (...)uiściło wynagrodzenie należne zleceniobiorcy . Różnica między wynagrodzeniem, które otrzymałaby „(...)Spółka z o.o., gdyby wykonywała umowę byłoby niższe o 10406,40 zł przy tej samej liczbie godzin pracy agentów ochrony. W piśmie z dnia 3 września 2007 roku (...)wezwało (...) Spółkę z o.o.do zapłaty tej sumy tytułem naprawienia szkody poniesionej na skutek niewykonania umowy .

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie. Wskazał ,że w sprawie niniejszej zastosowanie znajdują przepisy o zleceniu. Podniósł , że stosownie do art. 746 k.c., zlecenie może wypowiedzieć każda ze stron, jest to bowiem stosunek oparty na wzajemnym zaufaniu. Dlatego też nie można z góry zrzec się uprawnienia do wypowiedzenia umowy (art. 746 § 3 k.c.). Sąd uznał przywołując poglądy orzecznictwa i doktryny ,że dopuszczalne i mieszczące się w granicach swobody umów jest ograniczenie w drodze postanowień umowy możliwości wypowiedzenia zlecenia do ważnych powodów lub wystąpienia określonych okoliczności Z taką sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie, ponieważ w art. 17 st. 2 umowy o świadczenie usług ochrony strony przyznały dającemu zlecenie prawo do wypowiedzenia umowy w razie „rażącego niewykonywania przez zleceniobiorców obowiązków wynikających z umowy”. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że powodowe (...) miało podstawy do skorzystania z uprawnienia do wypowiedzenia umowy, ponieważ pozwana Spółka nie była przygotowana do przejęcia ochrony osiedla i nie była w stanie wykonywać obowiązków wynikających z zawartej umowy w sposób określony w instrukcji ochrony obiektu. Nie można jednocześnie zdaniem Sądu przyjąć, że nastąpiło to z powodu okoliczności, za które pozwana nie ponosi odpowiedzialności, a w szczególności z winy osób trzecich tj. pracowników ochrony, którzy odmówili współpracy z pozwaną. W § 7 ust. 3 umowy o wykonanie usług ochrony strony wyłączyły odpowiedzialność odszkodowawczą dłużnika z tytułu niewykonania zobowiązania tylko na skutek siły wyższej rozumianej jako zdarzenie nadzwyczajne, zewnętrzne i niemożliwe do przewidzenia oraz zapobieżenia. Tym samym wprowadziły surowsze zasady odpowiedzialności odszkodowawczej niż wynikające z art. 471 k.c. W świetle art. 473 k.c. rozszerzenie w drodze umownej zakresu odpowiedzialności dłużnika jest dopuszczalne z takim ograniczeniem, że nieważne jest zastrzeżenie, iż nie będzie on odpowiedzialny za szkodę, którą może wyrządzić wierzycielowi umyślnie. W konsekwencji nie można przyjąć, że niepodjęcie pracy przez agentów ochrony zatrudnionych wcześniej w (...) Spółce z o.o.było zdarzeniem nadzwyczajnym i tym samym wyłączającym odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanej.

Jest bowiem możliwe do przewidzenia, że niezawarcie odpowiednio wcześniej umów o pracę lub umów cywilnoprawnych może nieść ze sobą ryzyko niewywiązania się z przyjętych zobowiązań, jeżeli potencjalni pracownicy odmówią świadczenia pracy. W konsekwencji to pozwana nie dołożyła należytej staranności w zakresie odpowiedniego przygotowania do przejścia ochrony tj. pozyskania wymaganej umową liczby agentów ochrony, ich umundurowania i wyposażenia w sprzęt określony w umowie.

Z tych przyczyn wypowiedzenie umowy o świadczenie usług ochrony Sąd uznał za usprawiedliwione w świetle postanowienia par17 ust. 2 umowy i art746 k.c. . Stwierdzono, nadto , że przy uwzględnieniu umownych modyfikacji zakresu odpowiedzialności (...) Spółki z o.o.za niewykonanie zobowiązania, pozwana, chcąc zwolnić się od odpowiedzialności powinna wykazać, że zobowiązania nie wykonała z powodu nadzwyczajnego zdarzenia o cechach siły wyższej. Tej okoliczności pozwana Spółka jednak nie udowodniła, bo odmowa podjęcia pracy przez agentów ochrony, których zamierzała przejąć była możliwa do przewidzenia, a ponadto z łatwością można było jej zapobiec. Powód wykazał natomiast, że zobowiązanie nie zostało wykonane, na skutek czego poniósł uszczerbek majątkowy. Nie można bowiem podzielić zarzutu pozwanej, że powód nie poniósł szkody z powodu niewykonania przez nią zobowiązania wynikającego z umowy o świadczenie usług ochrony. Powodowe (...)stało bowiem przed koniecznością niezwłocznego zapewnienia ochrony w osiedlu, którego funkcjonowanie w tamtym czasie nie było możliwe bez udziału pracowników ochrony. Nie miało możliwości przeprowadzenia konkursu ofertowego w celu wyboru najkorzystniejszej oferty, lecz było zmuszone do przyjęcia jedynej dostępnej oferty złożonej przez (...) Spółkę z o.o.Różnicę między wynagrodzeniem uiszczonym tej Spółce a kwotą, która została uzgodniona w umowie z pozwaną za świadczenie usług ochrony należy uznać za uszczerbek majątkowy poniesiony wbrew woli pozwanej, a więc szkodę w rozumieniu przepisów prawa cywilnego. Gdyby (...)Spółka z oo. wykonała umowę w sposób należyty, to powód nie poniósłby tego wydatku. Nie ma przy tym znaczenia, że w czasie, gdy pozwana nie zdołała przejąć ochrony obiektu nie wydarzył się żaden incydent, w którym mógłby zostać uszkodzony mieszkaniec osiedla bądź powodowe (...). Szkada w tym wypadku wynika z konieczności poniesienia dodatkowych wydatków z powodu niewykonania zobowiązania przez pozwaną.

Za nietrafny Sąd uznał zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. Nie został on uzasadniony przez stronę pozwaną. W ocenie Sądu termin przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda wynosi lat 10 zgodnie z art. 118 k.c. Nie znajduje w tym wypadku zastosowania termin dwuletni, o którym mowa w art. 751 pkt 1 k.c., ponieważ dotyczy on roszczeń przyjmującego zlecenie o wynagrodzenie i zwrot wydatków, jakie poniósł przy wykonywaniu zlecenia. Ponadto przepis ten dotyczy osób, które w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się wykonywaniem określonych czynności w ramach umowy zlecenia. Takiego charakteru nie ma roszczenie dochodzone przez powoda, co przesądza o bezzasadności zarzutu przedawnienia.

Od wyroku apelację złożyła pozwana spółka zaskarżając go w całości wyrok . Zarzuciła mu :

1. naruszenie prawa materialnego art. 751 pkt 1 kc lub art. 118 kc poprzez nie uznanie, że dochodzenie roszczeń objętych niniejszym postępowaniem uległo przedawnieniu; lub alternatywnie, w przypadku nieuwzględnienia wyżej wskazanego zarzutu apelacji
2. naruszenie przy orzekaniu przepisów DziałuIIT Rozdziału I kodeksu postępowania cywilnego, w szczególności art. 227, 230, 231 i 232 kpc dotyczących dowodów oraz art. 233 kpc dotyczącego swobody ich oceny w związku z art. 471 kc poprzez uznanie, że pozwana odpowiada za wyrządzoną powodowi szkodę mimo, że strony w łączącej je umowie odpowiedzialność taką co do utraconych korzyści - których wysokość także kwestionują - wyłączyły, a powód swoim działaniem nie dochował warunków, bez spełnienia których mógł podjąć działania skutkujące wypowiedzeniem umowy i sam przyczynił się do zaistnienia sytuacji, która rozwiązanie umowy spowodowała lub nawet ją anulowała;
3. zawyżenie wysokości należności powoda od pozwanej o okres kiedy ochrona osiedla powoda nie była przez kolejną firmę ochroniarską wykonywana, w tym także o odsetki ustawowe zwłoki zasądzone od dnia sporządzenia wezwania do zapłaty, które nie zostało pozwanej w tej dacie doreczone.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa prawnego za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie może wywołać zamierzonych skutków prawnych .

Przeprowadzone rozważania prawne i ich argumentacja zawarta w uzasadnieniu kwestionowanego wyroku zasługują na pełną akceptację i mogą być przyjęte za własne przez Sąd odwoławczy. Powielanie ich w pełnym zakresie na obecnym etapie postępowania nie jest więc celowe.

Przede wszystkim nie zasługują na aprobatę wywody apelacji dotyczące naruszenia prawa materialnego . Jest to w zasadzie lakoniczna prezentacja punktu widzenia skarżącej w zakresie interpretacji art.751pkt 1 kc i 118kc poparta cytatem z orzeczenia Sądu Najwyższego, która jednak nie podważyła prawidłowości wywodów Sądu I instancji.

Zdaniem Sądu Okręgowego -abstrahując od okoliczności ,że w niniejszej sprawie powód wniósł o zasądzenie odszkodowania ,a nie wynagrodzenia- przepis art.751pkt 1 kc dotyczy roszczeń zleceniobiorcy ,a nie zleceniodawcy .Nie budzi wątpliwości ,że zleceniobiorcą w niniejszej sprawie była skarżąca spółka ,a nie powodowe (...). Trafnie zatem przyjął Sąd I instancji ,że do roszczeń zleceniodawcy ,którym jest powód znajdują zastosowanie ogólne terminy przedawnienia przewidziane w art. 118 kc.

Nie zasługuje także na aprobatę wyrażony w apelacji pogląd ,że dochodzone przez powoda roszczenie związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej i przedawnia się w terminie 3 lat ,a nie 10-ciu jak uznał Sąd orzekający. Jednak w ocenie Sądu Okręgowego zawarcie przez powodowe (...)umowy o ochronę osiedla nie wypełnia definicji działalności gospodarczej ,która zawarta jest w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej z 2 lipca 2004r .Powodowe (...)wykazało, że zawarcie umowy z agencją ochrony było w istocie realizacją jego statutowego celu ,którym jest zarząd terenem wspólnym osiedla mieszkaniowego na rzecz współwłaścicieli będących jego członkami . Nadto podniesiono, że właścicielami całości zarządzanej nieruchomości są jego członkowie. Nieudowodniona jest natomiast okoliczność podnoszona przez skarżącą ,że (...) jest właścicielem obiektów użytkowych wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej ,co miałyby jej zdaniem przesądzać o tym ,że objęte pozwem roszczenie ma charakter gospodarczy .

W tym miejscu –odnosząc się do zarzutu zawyżonej wysokości zasądzanego odszkodowania –należy uznać ,że wysokość roszczenia została przez powoda udokumentowana i stanowi różnicę między wysokością wynagrodzenia przewidzianą w umowie zawartą z pozwaną spółką a wypłaconą spółce (...),za okres objęty zawartą z tą spółką umową .Skoro jak wskazano wyżej powodowe (...) nie prowadzi działalności gospodarczej i nie jest podatnikiem podatku VAT to oczywistym jest ,że nie mogło kwoty tego podatku rozliczyć z należnymi wobec Skarbu Państwa innymi zobowiązaniami z tytułu tego podatku .

Wbrew stanowisku skarżącego zasądzenie przez Sąd Rejonowy odsetek od dnia 3 września 2007 r. w świetle art. 481§1 kc jest prawidłowe, gdyż pozwana winna spełnić świadczenie niezwłocznie po powstaniu szkody .

Chybiony jest również zarzut naruszenia prawa procesowego. W niniejszej sprawie zasady z art. 233 § 1 k.p.c. nie zostały bowiem naruszone, gdyż Sąd Rejonowy przeanalizował dowody i ocenił ich wiarygodność według własnego przekonania opartego o wszechstronną analizę zebranego materiału, zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Wnioski wyprowadzone z analizy dowodów nie budzą zastrzeżeń. Kwestionując ocenę dowodów, przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji, skarżący w znacznej części prowadzi tylko polemikę z ustaleniami faktycznymi, przedstawia własną wersję wydarzeń z 27 kwietnia 2007r. Okazało się to nieskuteczne. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że postawienie zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że Sąd rażąco naruszył

ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7).

Z tych wskazanych wyżej względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.